

СТАНОВИЩЕ

По конкурс за заемане на академична длъжност доцент по професионално направление Растениевъдство, специалност Селекция и семепроизводство на културните растения към Машинно-технологичен факултет на Технически Университет – Варна, катедра Растениевъдство, Обявен в ДВ бр. 65/06 08 21 г

С кандидат гл ас д-р Надя Георгиев Даскалова

Член на научно жури проф д-р Цветан Тодоров Кикиндонов Земеделски Институт Шумен

Обща характеристика на научноизследователската и научноприложната дейност

През целия период на научноизследователската си дейност кандидата много целенасочено и последователно разработва задачи от отдалечената хибридизация при пшеница, ръж и тритикале с изследвания върху кръстосваемостта на пшеница с родствени видове, получаване и оценка на синтетични амфиплоиди, класификация и установяване на родственост. В резултат са получени и значими научноприложни резултати като създаване на инбредни линии ръж и тритикале, обогатен е чрез отдалечена хибридизация, бекрос и отбор генофонда на хлебна и твърда пшеница.

За участие в конкурса са представени 27 научни труда от които 14 на английски, включително 1 монография, 13 статии в световна база данни. Постигнати са изискуемите точки по минималните изисквания – 50 за дисертационен труд, 100 за монография, 203 за статии по показател г 4.5-12. Прави впечатление обвързаността на заглавията на публикациите с основната сфера на дейност на кандидата. Актуалността и професионализма при разработването на темите дава възможност за публикуване във влиятелни списания и оттам представените 11 цитирания във влиятелни списания значимо превишават с 190 изискваните 50 точки.

В представения списък на участие в научни проекти са посочени 11 към ТУ Варна и 2 към ССА.

Участвано е в 3 международни и 1 национална конференции.

Оценка на педагогическата подготовка и дейност

Кариерата на Надя Даскалова започва през 2011г като асистент в катедра Растениевъдство с водене на лабораторни упражнения в ОКС Бакалавар по Агрономство. През следващия период към лабораторните занятия по редовно и задочно обучение по дисциплини Растениевъдство, Растителна защита, Овощарство и Лозарство, Селекция и семепроизводство, се добавят дейности по магистърски специалности Производство на посевен и посадъчен материали, Семепроизводство и растителна защита. Представената справка за извадка от учебната програма по аудиторна работа за последните 3 години сочи значителна заетост по часове на кандидата. За извънаудиторна работа води производствена практика по растениевъдство и производствен стаж.

Занимава се с дипломно проектиране и извеждане на експерименти по дипломни работи. За рецензирания период са обучени и успешно защитени 11 дипломни работи.

Участва в изграждането на нововъдения по методиката и изграждането на материалната база по ОКС Бакалавър – Агрономство и ОКС Магистър Семепроизводство и растителна защита.

Разработила е 6 учебни програми.

Основни научни и научноприложни приноси

Основните приноси на гл ас Надя Даскалова са свързани с обогатяване на генофонда на тритикале, ръж и пшеница с използване методите на отдалечената и родствената хибридизация, полиплоидизация, мутагенезис и ембриокултури, бекрос, оценка и отбор.

-Осъществени са кръстоски на зимна пшеница с видове от род *Aegilops* с различна степен на кълняемост на семената, като се потвърждава ефективността на ембриоспасяването на хибридни зародиши и влиянието на опрашителите (публ 1а и монография).

- Извършени са успешни кръстоски на обикновена и твърда пшеница с образци ръж. Установен е най-висок завръз за комбинация на Северина с 395 образец ръж. Потвърдителен научен принос е определянето влиянието на абиотичните фактори и леталния ембриогенезис за ниската степен на кръстосваемост (публ 4, 4а, монография).

-Научен принос със голямо значение за обогатяване на генофонда е използването на амфиплоидите. Приложена е методика на полиплоидизация на хибриди за получаване на фертилно потомство амфиплоиди. Извършена е селекционна оценка по кълняемост, генетична стабилност, коефициента на наследяемост и напредък с приложение на родословния метод за получаване линии амфиплоиди (публ 5,2а,3а, монография)

- Оригинален принос е използването на кръстоските на амфиплоиди с пшеница за селекция на хибридни семена с висока кълняемост и с висока ефективност при реципрочните комбинации (публ 2а, 4, 9а)

-Ценен научен принос е оценката по морфологични признаци със селекционна ценност, цитогенетичен анализ и устойчивост към болести, биохимичен анализ на резервните протеини на амфиплоидни линии с различен произход (публ 5, 2,6а,7а,8а,11а,13а, монография).

,- Новост са създадените и оценени за селекцията окта и хексаплоидни първични форми тритикале. Присъствието на Д генома в кръстоските с октаплоидно тритикале открива нови възможности за селекцията (монография).

Към приложните приноси се включват селектираните нови линии:

- Линии обикновена пшеница от кръстоска на *Triticum aestivum* x *Aegilops variabilis*(публ 2)

- Линии обикновена пшеница с участие на синтетичен амфиплоид 530 (публ 3,6,10а, монография)

- Линии твърда пшеница с участие на амфиплоид 8БАП(7, монография).

- Отбрани потомства двузърнест лимец с участие на амфиплоид 5БАП (7, монография)

Значимост на приносите за науката и практиката

Описаните научни приноси са с висока значимост за обогатяване на генофонда и за успешно приложение на модерни научни методи в научните изследвания по отдалечената и родствената хибридизация, полиплоидизация, мутагенезис и ембриокултури, бекрос, селекционна, биохимична и цитогенетична оценка и отбор.

Създадените нови линии и форми са ценен изходен материал за селекцията на пшеницата, ръжта и тритикалето.

Изпълнени са всички минимални изисквания за покриване на критериите за академичната длъжност Доцент.

По информация на колегията и от собствени впечатления колежката Надя Даскалова е със достойно признание за скромния и трудолюбив характер с изграден професионализъм и натрупани компетенции за ефективна научна и педагогическа дейност.

Нямам съществени забележки към предоставените публикации по процедурата.

Заклучение

Представените научни публикации от областта на отдалечената хибридизация при пшеница, ръж и тритикале с изследвания върху кръстосваемостта на пшеница с родствени видове, получаване и оценка на синтетични амфиплоиди, класификация и установяване на родственост са с висока научна стойност, последователност и целеустременост. В резултат са получени и значими научноприложни резултати като създаване на инбредни линии ръж и тритикале, обогатен е чрез отдалечена хибридизация, бекрос и отбор генофонда на хлебна и твърда пшеница.

На това основание предлагам гл ас д-р Надя Георгиева Даскалова да заеме академичната длъжност доцент по професионално направление Растениевъдство, специалност Селекция и семепроизводство на културните растения.

Дата

6.11.2021г

член на журито:

**Заличена информация
по Регламент (ЕС)
2016/679**